

Sygn. akt I ACz 1277/16

POSTANOWIENIE

Dnia 11 sierpnia 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Krzysztof Sobierajski (spr.)

Sędziowie SSA Elżbieta Uznańska

SSA Teresa Rak

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. L.

przeciwko B. R.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie zawarte w punkcie III wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 11 marca 2016 roku, sygn. akt I C 283/15

postanawia

1. oddalić zażalenie,

2. przyznać od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Krakowie) na rzecz radcy prawnego P. P. z Kancelarii Radcy Prawnego w K., mieszczącej się przy (...)(...) kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy), w tym 23 % VAT w kwocie 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt groszy), tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Elżbieta Uznańska Krzysztof Sobierajski Teresa Rak

Sygn. akt I ACz 1277/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd I instancji zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 377 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że o kosztach procesu orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1-2 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielanej przez radcę prawnego ustalonego z urzędu zaznaczając, że na zasądzone koszty składają się: kwota 360 zł wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika i kwota 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Pozwana złożyła zażalenie na powyższe postanowienie podkreślając, że została w niniejszej sprawie zwolniona od kosztów sądowych w całości. Podniosła, iż jest osobą ubogą, nie otrzymuje renty ani zasiłku a wraz z siostrą utrzymuje się jedynie z renty rodzinnej w wysokości 545 zł, przy czym renta ta jest obciążona zajęciem komorniczym. Dodała, że jest osobą schorowaną cierpiącą między innymi na cukrzycę i chorobę niedokrwienną serca. Wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i nieobciążanie jej kosztami postępowania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego oraz kosztów

zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym tytułem udzielonej pozwanej pomocy prawnej z urzędu, gdyż opłaty te nie zostały zapłacone w całości bądź w części.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustosunkowując się do argumentacji zawartej w zażaleniu pozwanej wnioskującej o nieobciążanie jej kosztami postępowania należy przywołać art. 102 k.p.c., który stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji, że w realiach niniejszej sprawy orzeczenie o kosztach postępowania winno opierać się na przepisie art. 98 k.p.c. przewidującym zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania a nie na art. 102 k.p.c. przywołującym zasadę słuszności. Sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym Sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępnie, a jeśli tak to, w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór (por. wyrok SN z dn. 19.05.2006 r., III CK 221/05, LEX nr 439151).

Pozwana wnosząc o nieobciążanie jej kosztami postępowania przywołała fakt zwolnienia jej od kosztów sądowych, swoją złą sytuację materialną oraz zły stan zdrowia. W pierwszej kolejności wymaga podkreślenia, że zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia samo przez się strony od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, na co wskazuje art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (zob. postanowienie SN z dn. 26.01.2007 r., V CSK 292/06, Lex nr 232807). Pozwana wprawdzie podaje, że utrzymuje się jedynie z renty rodzinnej w wysokości 545 zł, którą otrzymuje jej siostra, a renta ta, jak podnosi w zażaleniu, jest obciążona zajęciem komorniczym, jednakże nie wskazuje co w takiej sytuacji stanowi jej źródło utrzymania. W tym zakresie jej twierdzenia są zatem niepełne i jako takie nie przemawiają za przyjęciem, iż jej sytuacja materialna, stanowiąca podstawę jej zwolnienia od kosztów sądowych, równocześnie stanowi przywołany w art. 102 k.p.c. szczególny przypadek warunkujący zastosowanie wobec niej przy rozliczaniu kosztów postępowania zasady słuszności. Również sam wiek strony będącej osobą fizyczną nie jest okolicznością stanowiącą „wypadek szczególnie uzasadniony” w rozumieniu art. 102 k.p.c. uzasadniający nieobciążanie strony kosztami postępowania (zob. postanowienie SN z dn. 11.02.2010 r., I CZ 112/09, Lex nr 564753). Powoływany przez pozwaną jej zły stan zdrowia przejawiający się między innymi cukrzycą oraz chorobą niedokrwinną serca, które z jednej strony nie są chorobami błahymi, jednocześnie jednak nie są także nietypowymi schorzeniami u osób w wieku pozwanej przywołanym przez nią w przedłożonym oświadczeniu majątkowym, i jako taki nie stanowi o zaistnieniu w przypadku pozwanej „wypadku szczególnie uzasadnionego” przemawiającego za nieobciążaniem jej kosztami postępowania.

W świetle powyższego należy przyjąć, iż na gruncie niniejszej sprawy brak jest szczególnych okoliczności, który wymagałyby, z pominięciem reguły odpowiedzialności za wynik postępowania, zastosowania wobec pozwanej zasady słuszności określonej w art. 102 k.p.c. Sąd Apelacyjny przychylił się do oceny w tym zakresie dokonanej przez Sąd I instancji. Pozwana będąc stroną przegrywającą spór sądowy zainicjowany przez powódkę nawet mimo swojej złej sytuacji materialnej, na którą zwraca uwagę, winna podolać obowiązkowi uiszczenia kosztów postępowania przed Sądem I instancji w wysokości 377 zł.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w Krakowie w pkt 1 postanowienia działając na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie pozwanej. W pkt 2 orzeczenia w oparciu o art. § 14 ust. 1 pkt 2 w zw. § 8 pkt 1 w zw. z § 14 ust. 2 w zw. z § 16 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu przyznał pełnomocnikowi prawnemu pozwanej z urzędu stosowne koszty nieopłaconej pomocy prawnej.

Elżbieta Uznańska Krzysztof Sobierajski Teresa Rak